



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

8. De Dilationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

justa. Juramentum de veritate dicenda
vult prestari, quando actor ante probatio-
nem redigit libellum suum in certos articu-
los & petit, ut reus ad singulos prævio ju-
ramento prædicto respondeat in eum finem,
ut sciat actor, quid negetur, quid sibi conce-
datur, & quid sibi probandum sit.

TITULUS VIII.
De Dilationibus.

SUMMARIUM.

- 1. Quil se dilatio & quotuplex?
- 2. Pœtio in iudicium datur dilatio citatoria.
- 3. Reo competenti conceditur dilatio deliberato-
ria.
- 4. Probatoria dilatio est ordinariè 3. mensium.
- 5. Executoria dilatio quatuor mensium tantum habet
locum in civilibus.

Dilatio est justum temporis interval-
lum, quod ad aliquem actum Judicia-
lem commodius expediendum actori vel reo
concedatur. Dilationes sunt quadrupli-
ces, nimirum dilatio citatoria, delibera-
toria, probatoria, & executoria.

Citatoria dilatio est illa, quæ citato seu
in iudicium vocato datur: neque enim in
civilibus; (nisi ex gravi causa fortè propter
periculum in mora vel fugæ suspensionem)
in citari potest reus, ut statim relictis omni-
bus suis negotiis comparere debeat. Imo
si tenet vocatus non compareat, vocandus
est secundo & tertio, atque singulis citatio-
nibus terminum saltem 10. dierum assigna-
re oportet. *l. ad preemtorium. 68. &*
l. 1. ff. de iudicis. l. properandum. 13.
§ 2. C. eodem tit. Quod si aliquando ex
rationabili causa arbitrio iudicis ponderan-
dis reus per unicam citationem preemtorie
citandus sit, puta si propter distantiam loco-
rum aut viarum pericula difficile sit plures
citationes exequi, non tamen propterea ter-

minus coarctari debet, sed ad minus 30. di-
erum concedi, eò quod talis citatio per-
emptoria æquivalet tribus simplicibus.
*Text. in l. nonnunquam. 72. ff. de iudi-
cis. & l. consentaneum. 8. C. quomodo
& quando iudic. & c.*

Deliberatoria dilatio est & datur reo, ut
viso libello actoris secum deliberare possit,
an litigare velit aut cedere, habetque pro
termino 20. dies, nisi ut supra de Libelli
oblatione in §. 2. de Citat. dictum, ipsi
una cum citatione libellus actoris transmissus
sit; nam tunc in iudicio comparens sine ul-
teriori dilatione statim respondere debet:
quia per libellum de actione sufficienter in-
formatus intra terminum citatorium deli-
berare poterit.

Probatoria dilatio est, quæ lite contesta-
ta & juramento calumniæ præstito actori ad
suam intentionem & reo ad exceptionem
suam probandam conceditur. Habet pro
termino ordinariè tres menses, aliquando
tamen etiam sex, si ex aliena Provincia pro-
bationes adducendæ sint. Ex justa causa. e.
g. propter impedimentum incidens vel no-
vam probationem emergentem, solet iudex
non quidem priorem terminum pro-
longare, sed novam dilationem conce-
dere. *c. 1. b. t. l. 1. C. eodem. l. 7. ff. de
Fertis.*

Executoria dilatio datur condemnato
per sententiam ad satisfaciendum intra qua-
tuor menses. *l. 2. & 3. C. de Usuris.
rei iudicata.* Sed hæc dilatio non habet
locum in actionibus realibus & crimina-
libus, in quibus executio non differtur,
nisi fortè ex speciali aliqua causa. Videatur,
Holltiens. in Summâ de Officio delegati. §.
quæ jurisdictio. Huic titulo adnotandum
est, quod ex communi sententia de Jure Ca-
nonico & generali consuetudine omnes
dilationes sint arbitrariæ, & iudicis arbi-
trio

trio relicta, qui consideratis circumstantiis quandoque terminum ampliare, quandoque restringere poterit Val. l. 1. §. 1. n. 6. & 4.

TITULUS IX.

De Feriis.

SUMMARY.

1. Ferie judiciales alie sunt ordinariæ, alie extraordinariæ.
2. Actus Jurisdictionis contentiosæ in feriis exercere non possunt, bene autem voluntariæ: ut & transactiones.
3. Excipitur causa pietatis, necessitatis, & si renuntiatio fiat; qua tamen locum tantum habet in feriis ad privatam utilitatem institutis.
4. Citatio potest infirmari die feriato.
5. Quid si dies termini citato datus sit festivus in loco citati, non verò iudicis?
6. Episcopus potest instituire dies festivos: de consuetudine.
7. Potest institui festum etiam pro mediâ tantum die.
8. Festa ab Episcopis instituta etiam à Regularibus exemptis in diocesi suis sunt servanda.
9. Observatio festi duplex: continet præceptum, negativam & affirmativam.
10. Præcepto negativo tantum opera servilia prohibentur: & quænam illa sint?
11. Quid circa mercatum?
12. Quomodo ex causa pietatis vel necessitatis opera servilia diebus festivis sint licita.
13. Si opus simile sit publicum, tali casu consensus Episcopi requiritur: aliquando Parochi licentia sufficit.
14. Dies festivi de consuetudine computantur de mediâ nocte in mediam noctem, etsi aliud sit de iure.
15. Ab audiende missa præcepto excusat non tantum physica, sed etiam moralis impotentia.

§. I.

Quæ ratio habenda sit feriarum in processu iudiciario.

Ferie in materia judiciali dicuntur seu tempora, in quibus forensis litigatus contentiosæ Jurisdictionis exercitatio ne conquirere jubentur. l. 3. ff. hoc tit. Sunt autem ferie alie solemnes seu ordinariæ; alie repentina seu extraordinariæ.

Ordinariæ appellantur, quæ certis anni temporibus indicuntur. Extraordinariæ verbò, quæ non certâ & stabili lege sed propter extraordinarium aliquem casum à Principe vel Magistratibus dantur e. g. propter victoriam à Principe paratam aut si ei filius nascatur. Rursum feriæ ordinariæ alia sunt institutæ ad divinum cultum, uti sunt festa solemnia Calendarii; alia sunt institutæ propter majorem utilitatem hominum, veluti ferie militiae & vindemiarum.

Actus contentiosæ jurisdictionis in feriis celebrati regulariter ipso jure nulli neque aliquis eo tempore in jus vocantur. c. fin. hoc. tit. l. 2. c. eodem. Sed tamen dico actus contentiosæ jurisdictionis in feriis celebratos non valere, sed verò est de actibus, qui sunt voluntariæ jurisdictionis, qui scilicet sine contentione & dissensu partium tantum in valentes exercentur, uti sunt emancipationes, dispensationes, privilegiorum concessiones & similes: nam tales actus in diebus feriatis rectè expediuntur. Tamen actio quoque die feriato celebrata tantum de jure pro valida habetur, sed super monet Imperator. in l. fin. c. 1. ff. ut illis diebus ad sese simul veniant adversarii, eorum animos subeat mutua conciliatio, pacta & transactiones loquantur, &c.

Dico deinde, actus judiciales in feriis peractos regulariter esse nullos. Fallit tamen hæc regula ex triplici capite, videlicet